

Behandling af indkomne bemærkninger til foroffentlig høring af Forslag til Tillæg nr. 46 til Kommuneplan 2021-2033

Der har været gennemført en foroffentlig høring i perioden 11. september - 9. oktober 2023 af Forslag til Tillæg nr. 46 til Kommuneplan 2021-2033 – Revision vedrørende bioenergi, vindmøller og andre vedvarende energikilder (solceller).

Indkomne bemærkninger

I forbindelse med den foroffentlige høring har Ringkøbing Skjern Kommune modtaget bemærkninger fra følgende:

1. 10 høringssvar fra borgere, heraf er et høringssvar underskrevet af 8 personer fra 4 forskellige adresser
2. Foreningen til Beskyttelse af Naturen i Lem Kær
3. Foreningen "Ingen solceller i vores natur" Vejlevej/Barslundvej
4. Grønbjerg Sogneforening
5. Momentum Energy Projects ApS
6. Vejdirektoratet
7. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
8. Ribe Stift
9. Energinet Eltransmission
10. Fjernvarmeværker
11. Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern
12. DOF Vestjylland
13. Vestjysk Landboforening
14. Jægerrådet Ringkøbing-Skjern Kommune
15. Vestjyllands Energi- og Miljøforening

Samtlige bemærkninger er vedlagt i deres fulde længde i særskilt bilag.

Resume og svar på indkomne bemærkninger

Alle indkomne bemærkninger er gennemgået og vurderet i deres helhed. Nedenfor er givet en sammenfatning af det væsentligste temaer i bemærkningerne og der er givet svar herpå. Behandlingen af bemærkninger er opdelt i to afsnit:

- A. Resume og svar på indkomne bemærkninger fra borgere (Tematisk opdelt)
- B. Resume og svar på indkomne bemærkninger fra myndigheder og interesseorganisationer

Forhold, som ikke nævnes i det følgende er læst og gennemgået og indgår i den samlede vurdering af sagen.

A. Resume og svar på indkomne bemærkninger fra borgere og foreninger, der repræsenterer en lokal borgergruppe

Lokal forankring, medejerskab og kompensationer

Resume:

- Der er ønske om lokal forankring af energiproduktionen med reel medindflydelse og medejerskab.
- Kommunen bør sikre, at naboer får reel kompensation, så de kan sælge deres ejendom uden tab. Også forslag om et årligt beløb til naboer som kompensation eller billig strøm. Mulighed for medejerskab.
- Det bør gøres billigere for kommunens borgere at bruge el og biogas til transport og opvarmning.
- Kommunen skal beskytte sine beboere hvis man vil fastholde tilflytning og småsamfund. Der skal i særlig grad tages hensyn til naboer.
- Naboer skal inddrages mere i processen.
- Der efterlyses en bedre måde at sikre og vurdere lokal opbakning på, f.eks. gennem hemmelige afstemninger og uvildig juridisk rådgivning til lokalområdet.

Svar:

Følgende fremgår af Plan-og udviklingsstrategien som er besluttet af Byrådet:

I Ringkøbing-Skjern Kommune er vi ambitiøse på klimaets vegne. Med de store åbne vidder og den friske vestenvind har vi både muligheden for og pligten til at tage ansvar og producere langt mere vedvarende energi, end vi selv bruger. Den mulighed skal vi udnytte. Derfor skal der fortsat være mulighed for at etablere varierede typer af vedvarende energianlæg i det åbne land. I samarbejde med borgere og erhvervsliv vil vi arbejde for at sikre lokal indflydelse og medejerskab.

Byrådet ser muligheden for både at bidrage ind i den grønne omstilling og samtidigt skabe merværdi i kommunen. Der produceres og eksporteres mange varer fra Ringkøbing-Skjern kommune til hele verden, og det skaber arbejdspladser og skatteindtægter. Byrådet ser muligheder i at PtX kan skabe værdi, også selvom der skal rejses mere VE.

Byrådet lægger vægt på, at der skal være lokal opbakning til projekterne og stort fokus på borgerinddragelse, lokal accept og medejerskab. Derfor har Byrådet vedtaget politiske signaler og bedt potentielle ansøgere om at inddrage naboer og lokalområdet i projektet inden indsendelse af ansøgning. Byrådet opfordrer også projektudviklere til at indtænke andre tiltag i projekterne. Det kan være rekreative tiltag som f.eks. stisystemer, foruden skovrejsning, udtagning af lavbundslande og biodiversitet til gavn for både borgere og miljø.

Byrådet håber også at en borgerinddragende proces kan medføre nye værdiskabende tiltag, som udvikles i samarbejde med borgerne, således at nye VE-anlæg kan styrke værdien i landdistrikterne.

Samlet planlægning

Resume:

- Der er behov for en samlet plan med udpegning af områder til energianlæg. Det skal være kommunen, der bestemmer placeringer frem for projektudviklere.
- Strategisk og fysisk helhedsplan for styrkelse af naturen, biodiversiteten og udbygning af vedvarende energi. En planlægning, hvor der tænkes i helheder og sameksistens.

Svar:

Byrådets samlede plan og proces for udpegninger af områder ser i hovedtræk således ud:

1. Byrådet har vedtaget Plan- og Udviklingsstrategi 2023, som sætter retning for den fremtidige planlægning for energianlæg i det åbne land.
2. For at udmønte strategien i konkrete projekter, opdateres kommuneplanens retningslinjer for vedvarende energianlæg. Med retningslinjerne fastlægges principper for placering af nye anlæg.
3. Der gennemføres en ansøgningsrunde, hvor projektudviklere har mulighed for at indsende ansøgninger om nye VE-anlæg. Ansøgningsrunden vil give kommunen et samlet overblik over alle ansøgte projekter og give politikerne et bedre beslutningsgrundlag for at vælge hvilke vedvarende energianlæg, der i første omgang skal arbejdes videre med og siden hen planlægges for.
4. Når ansøgningerne er modtaget, vil byrådet tage politisk stilling til de indkomne ansøgninger. Der tages stilling til hvilke projekter og områder, der skal arbejdes videre med, hvilke der skal afvente og hvilke projekter, der skal have afslag. Der kan også tages stilling til, om der bør foretages tilpasninger af det ansøgte, for eksempel for at kombinere opstilling af sol og vind eller indarbejde andre former for multifunktionalitet. Kommuneplanens nye retningslinjer vil danne grundlag for Byrådets behandling af ansøgninger.
5. Udvalgte projekter bearbejdes. Der indtænkes multifunktionalitet og vedvarende energiprojekter koordineres og kombineres med øvrige arealinteresser. Der lægges vægt på borgerinvolvering.
6. Såfremt byrådet på baggrund af ansøgningsrunden ønsker at udlægge nye områder til vedvarende energianlæg, vil udpegning heraf ske særskilt gennem kommuneplantillæg for det konkrete projekt. Planlægning for et konkret energiprojekt, vil derudover kræve udarbejdelse af lokalplan. Der vil typisk også være krav om udarbejdelse af en miljørapport, som redegør for planen og projektets påvirkninger for det omkringliggende miljø.

Kommuneplanens retningslinjer for VE-anlæg samt den proces, der er besluttet af Byrådet, lægger i høj grad op til, at tænke i helheder og at dette koordineres og kombineres med planlægning for øvrige interesser i det åbne land.

Natur, landskab og placeringshensyn

Resume:

- Der skal tages hensyn til naturen og plantes mere skov
- Der ønskes ikke endnu et solcelleanlæg ved Vejlevej/Barslundvej.
- Af hensyn til landskabet opfordres Byrådet til at friholde Grønbjerg/Nr. Omme sogn for fremtidige større energianlæg.
- Appellerer til, at kommunen påbyder nedtagning af møllerne ved Fjaldende
- Forslag om placering af vindmøller langs Hovedvej A15.
- Forslag om at placere VE-anlæg langs kommende 400 kV luftledning.
- Forslag om at placering på fredede landområder – Borris Skydeterræn, Lønborg Hede
- Vindmøller og solceller bør placeres sammen.
- De større sammenhængende landskaber samt i den nordlige del af kommunen samt de bevaringsværdige landskaber omkring ådalene bør fortsat friholdes for vindmøller jf. kommuneplanens mål og retningslinjer.
- Hvis flere vindmøller bør det ske som udbygning af eksisterende vindmølleparker.
- Alene solceller på jord med lav bonitet.
- Større afstandskrav fra vindmøller til nærmeste nabo

Svar:

Byrådet har ambitiøse målsætninger for opstilling af vedvarende energi og ønsker at fortsætte udbygningen. Ved placering af anlæg, skal tages de nødvendige hensyn, således at også andre

interesser varetages i nødvendigt omfang. Ved planlægning for VE-anlæg skal der foretages en konkret afvejning af hensynet til produktion af vedvarende energi overfor hensynet til forskellige beskyttelsesinteresser, så som natur, miljø, landskaber kulturarv med videre. Ringkøbing-Skjern Kommune følger processen omkring statslige energiparker tæt og er i dialog med staten om, hvorvidt der er potentiale for at staten udpeger større arealer til energiparker i Ringkøbing-Skjern Kommune som supplement til den fortløbende kommunale planlægning. Indenfor eventuelle statslige energiparker kan kommuneplanens retningslinjer for beskyttelsesinteresser i særlige tilfælde fraviges på baggrund af en konkrete afvejning.

Solceller på tage

Resume:

- Politikere skal til at prioritere solceller på kommunale bygninger. Der bør i fremtiden være et krav, at industri og offentlige bygninger har solceller på tagflader.

Svar:

Byrådet ønsker at udnytte potentialet for placering af solceller på bygninger i kommunen. Byrådet ønsker derudover at udnytte kommunens potentialer ved at etablere en energipark med levering af grøn strøm til Power-to-X. I denne sammenhæng vil der ikke kunne produceres nok strøm fra solceller, hvis der udelukkende placeres solceller på tagflader.

Der tilføjes følgende nyt mål i afsnittet Andre vedvarende energikilder for at tydeliggøre Byrådets ambitioner i forhold til placering af solceller på bygninger:

"At udnytte potentialet for placering af solceller på bygninger i kommunen."

Stop for vindmøller og solceller

Resume:

- Anbefaler, at kommunen dropper etablering af solcelleparker i det åbne landskab.
- Ønsker ikke flere møller på land
- Frabeder sig at livskvaliteten ødelægges af nye VE-anlæg

Svar:

Følgende fremgår af Plan-og udviklingsstrategien som er besluttet af Byrådet:

I Ringkøbing-Skjern Kommune er vi ambitiøse på klimaets vegne. Med de store åbne vidder og den friske vestenvind har vi både muligheden for og pligten til at tage ansvar og producere langt mere vedvarende energi, end vi selv bruger. Den mulighed skal vi udnytte. Derfor skal der fortsat være mulighed for at etablere varierede typer af vedvarende energianlæg i det åbne land. I samarbejde med borgere og erhvervsliv vil vi arbejde for at sikre lokal indflydelse og medejerskab.

B. Resume og svar på indkomne bemærkninger fra myndigheder og interesseorganisationer

Vejdirektoratets bemærkninger

Resume:

Vejdirektoratet opfordrer til, at der i den videre planlægning af VE-anlæg tages vidtgående hensyn til både eksisterende og planlagte statsveje.

Svar:

Bemærkningerne medfører ikke ændringer til kommuneplanens retningslinjer for VE-anlæg. VE-

anlægs eventuelle påvirkning af eksisterende og planlagte statsveje belyses i forbindelse med den konkrete planlægning af de konkrete anlæg.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bemærkninger

Resume:

Der må ikke planlægges for vindmøller nærmere end 5 km fra Forsvarsministeriets øvelsespladser samt skyde- og øvelsesterræner, hvis planlægningen er uforenelig med Forsvarsministeriets aktiviteter. Vindmøller kan påvirke Forsvarets radarovervågning samt radio- og telekommunikation mv.

Svar:

Der tilføjes følgende nye retningslinjer i afsnittet Vindmøller. Tilsvarende retningslinjer indarbejdes i kommuneplanens afsnit om Forsvarsministeriets øvelsesområder i forbindelse med den kommende kommuneplanrevision.

"Der må ikke planlægges for vindmøller, bygninger eller andre høje anlæg nærmere end 5 km fra Forsvarsministeriets øvelsespladser samt skyde- og øvelsesterræner, hvis planlægningen er uforenelig med Forsvarsministeriets aktiviteter."

"Der må ikke planlægge for vindmøller, bygninger eller andre anlæg, der er i konflikt med Forsvarsministeriets radarovervågning samt radio- og telekommunikation."

"Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal inddrages i planlægningsprocessen, når vindmøllernes placering, højde og vingefang kendes, så potentielle påvirkninger og konsekvenser af vindmøller opstilling kan afdækkes i forhold til Forsvarets interesser."

Ribe Stift

Resume: anbefaler, at kommunen i den fremtidige planlægning af konkrete energitiltag udarbejder visualiseringer og synlighedsanalyser, så forholdet til kirkebyggeri og øvrig bygget kulturarv kan vurderes. Henstiller til at de kirkelige myndigheder fortsat inddrages i den detaljerende planlægning.

Svar: Ribe Stifts anbefalinger er i overensstemmelse med praksis i Ringkøbing-Skjern Kommune. For at tydeliggøre dette tilføjes ny retningslinjer i afsnittet Vindmøller:

"Vindmøller skal placeres og udformes så der tages hensyn til Grønt Danmarkskort, kulturarvsarealer, kirkezoner, værdifulde kulturmiljøer, områder med kulturhistorisk bevaringsværdi samt geologiske bevaringsværdier, jf. kommuneplanens retningslinjer herfor."

Energinet Eltransmission

Resume:

VE-anlæg skal indrettes, så der tages hensyn til Energinets elanlæg, det gælder både luftledninger, jordkabler og stationsanlæg. Opfordrer til, at den gensidige orientering og information om energiprojekter mellem kommunerne og Energinet styrkes mest muligt. I den overordnede arealreservation til VE-anlæg, bør der indgå et princip om, at der i planlægningen reserveres de fornødne korridorer for overordnede eltransmissionsanlæg.

Svar:

Kommuneplanens afsnit om El, naturgas- og biogasledninger indeholder retningslinjer om elledninger. Der indarbejdes ny retningslinjer i afsnittene Vindmøller samt Andre vedvarende energikilder med følgende formulering:

"Anlæg skal indrettes, så der tages hensyn til eksisterende arealreservationer til overordnede samfundskritiske infrastrukturledninger jf. afsnittet El, naturgas- og biogasledninger."

Derudover tilføjes følgende retningslinje under afsnittet Vindmøller:

"Hvis der planlægges for vindmøller i en afstand af 1,5 x vindmøllens højde til eltransmissionsanlæg, skal der redegøres for, at vindmøllerne ikke vil udgøre en fremtidig risiko for eltransmissionsanlæg og dertilhørende forsyningssikkerhed"

Fjernvarmeværker

Resume:

I relation til målet: "Fjernvarmen anvender i 2030 kun vedvarende energi, f.eks. direkte fra lokale energianlæg", bør det debatteres, om naturgas i 2030 bliver klassificeret som vedvarende.

Fjernvarmeværkerne gør, og har gjort, hvad man kan, for at få vedvarende energi direkte fra lokale energianlæg. Der er lovgivningsmæssige forhold, der kan begrænse mulighederne. Manglende mulighed for at kræve tilslutning kan være en bremse ift. udvikling af kollektiv varmforsyning i landdistrikterne og dermed afvikling individuelle olie- og gasfy.

Svar:

Tages til efterretning. Det er vigtigt til stadighed at debattere og påvirke landspolitikken for at kunne nå kommunens målsætninger.

Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern

Resume:

Foreslår, at retningslinjerne lægger endnu større fokus på natur og biodiversitet. Fremsender konkrete anbefalinger til klarere krav og prioriteringer. Anbefaler, at kommunen fastlægger endnu klarere målsætninger og grænser for VE-udbygningen. Det gælder f.eks. antal hektar til solceller, højde og antal af vindmøller, antal af biogasanlæg, antal PtX-anlæg samt placeringen af anlæggene. Har konkrete bemærkninger til mål og retningslinjer.

Svar:

Byrådet lægger stor vægt på, at der indtænkes multifunktionalitet i VE-projekter. Herunder at projektet indpasses under hensyntagen til eksisterende natur og at der i højere grad end tidligere praksis fokuseres på tiltag i projekterne, der kan fremme natur, biodiversitet og eksisterende økologiske forbindelser.

Byrådet har besluttet ikke at lægge sig fast på et bestemt mål-tal for VE-udbygningen, men har i stedet indkaldt ansøgninger om nye projekter. På baggrund af kommuneplanens retningslinjer og med udgangspunkt i en helhedsvurdering vil Byrådet udvælge områder, hvori der kan planlægges for nye VE-anlæg.

De konkrete anbefalinger til ændringer af mål og retningslinjer er gennemgået og der er foretaget mindre justeringer, hvor det er fundet relevant.

DOF Vestjylland

Resume:

Mener, at kommunen skal udarbejde en overordnet fysisk planlægning for placeringen af biogasanlæg, vindmøller og solceller. Opfordrer til præciseringer i retningslinjer så det fremgår tydeligt, at hensynet til Natura 2000 områder, fredninger og §3 arealer skal varetages ved placering af nye anlæg. Der kan være naturmæssige gevinster ved vindmølle- og solcelleprojekter, især hvis de anlægges i områder med lav naturværdi. Der bør ikke placeres vindmøller på lavbundslande, der ligger op ad Natura 2000 områder, fredede områder og §3 områder og i ådale. Kommunen bør sikre, at solcelleanlæg ikke forurener jorden.

Svar:

Byrådet har besluttet at revidere kommuneplanens retningslinjer og heri indlægge principper for

placering af nye VE-anlæg. Byrådet betragter dette som en overordnet fysisk planlægning for placering af VE-anlæg. Der er indkaldt ansøgninger om nye projekter. På baggrund af kommuneplanens retningslinjer og med udgangspunkt i en helhedsvurdering vil Byrådet udvælge områder, hvori der kan planlægges for nye VE-anlæg.

Hensynet til Natura 2000 områder, fredninger og §3 arealer sikres ved at der i retningslinjer for både bioenergi, vindmøller og større solcelleanlæg er angivet, at anlæggene skal placeres under hensyntagen til Grønt Danmarkskort. Herudover lægges vægt på at den lokale biodiversitet fremmes og at der ved at indarbejde korridorer i solcelleprojekter i videst muligt omfang skabes sammenhæng mellem naturområder og økologiske spredningskorridorer. I øvrigt er kommunen som planmyndighed forpligtet til at varetage statslige interesser og EU-lovgivning, herunder tage hensyn til landskaber, natur og dyreliv.

Forurening af jord vurderes og afværges gennem miljøvurdering af projekterne. Ringkøbing-Skjern Kommune følger udviklingen og nye undersøgelser og henholder os til Miljøstyrelsens vejledninger på området.

følger nyest viden indenfor området for så vidt muligt at imødegå unødige forurening.

Der tilføjes følgende ny retningslinjer i afsnittet Vindmøller:

"Vindmøller skal placeres og udformes så der tages hensyn til Grønt Danmarkskort, kulturarvsarealer, kirkezoener, værdifulde kulturmiljøer samt områder med kulturhistorisk bevaringsværdi, jf. kommuneplanens retningslinjer herfor."

Vestjysk Landboforening

Resume:

Vigtigt at det prioriteres hvilke arealer, der kan udlægges til solcelle- og vindmølleparker, så de ikke spredes og presser landbrugets produktionsmuligheder. Solceller bør som udgangspunkt placeres på tagflader. Disse muligheder bør afsøges før, der placeres flere solceller i det åbne land. Solceller bør ikke placeres på landbrugsjord i omdrift. Det bør sikres, at solceller ikke medfører et fremtidigt PFAS og affaldsproblem. Mener det er urealistisk med en landbrugsmæssig udnyttelse af arealer imellem solcellerne. Har konkrete bemærkninger til mål og retningslinjer.

Svar:

I alle VE-projekter, skal der være fokus på muligheder for multifunktionalitet, hvor vedvarende energianlæg kombineres med andre tiltag, herunder udtagning af lavbundslande, øget biodiversitet, skovrejsning, rekreative tiltag med videre. Nye vedvarende energi-projekter skal dermed bidrage til at nå kommunens samlede klimamål vedrørende produktion af vedvarende energi, udtagning af lavbundsland samt øge arealet af skov i kommunen. Ved at kombinere disse formål med opstilling af solceller og vindmøller, kan vi mindske brugen af den gode landbrugsjord, der fortsat skal anvendes til landbrugsmæssig drift.

Kommuneplanens retningslinjer skal sikre, at vindmøller placeres under hensyntagen til den fortsatte landbrugsdrift, mens det skal tilstræbes, at solcelleanlæg placeres på arealer med lav landbrugsmæssig værdi.

Forurening af jord vurderes og afværges gennem miljøvurdering af projekterne. Ringkøbing-Skjern Kommune følger udviklingen og nye undersøgelser og henholder os til Miljøstyrelsens vejledninger på området.

Se i øvrigt svar ovenfor på temaet *Solceller på tage*.

Jægerrådet Ringkøbing-Skjern Kommune

Resume:

Store solcelleanlæg vil få store konsekvenser for vildtets frie bevægelighed. Anlæg skal placeres, så de ikke ødelægger naturen og dyrelivet. Oplister konkrete forhold, som bør tilgodeses ved placering af solcelleanlæg.

Svar:

De konkrete anbefalinger er gennemgået. Dyrenes bevægelighed skal vurderes ved planlægning for de konkrete projekter, således at anlæggene i videst muligt omfang kan indarbejde hensyn, der mindsker konsekvenser. Byrådet fastholder for nuværende muligheden for at etablere faste hegn omkring de enkelte delområder i solcelleparker. Kommunen følger dog nye tiltag og muligheder for at sikre anlæggene på anden vis. Ringkøbing-Skjern Kommune agter endvidere at inddrage Jægerrådets anbefalinger i den konkrete planlægning for enkeltprojekter.

Vestjyllands Energi- og Miljøforening

Resume:

Der er brug for at retningslinjerne får færre restriktioner på decentral produktion på vind og sol. Kommunen opstiller unødvendige og subjektive restriktioner, som kan forhindre lokale landsbyer mv. i varmforsyning uden forurening og til stabile elpriser. Forslag om konkrete krav, der bør følges til alle anlæg.

Svar:

Retningslinjer for husstandsvindmølle fastholdes, da den er indarbejdet for at sikre fremtidig byudvikling.

Se i øvrigt svar ovenfor på temaet *Natur, landskab og placeringshensyn*.

Afgrænsning af miljøvurdering

Forud for udarbejdelse af miljøvurdering har der været gennemført en høring af berørte myndigheder for at afgrænse miljøvurderingens indhold. Der er indkommet i alt 5 høringssvar, hvoraf 2 ingen bemærkninger har. De samlede høringssvarene er vedlagt som bilag.

Indkomne bemærkninger

Ringkøbing Skjern Kommune har modtaget bemærkninger fra følgende berørte myndigheder:

1. Ribe Stift
2. Miljøstyrelsen (*har ikke realitetsbehandlet henvendelsen*)
3. Vejdirektoratet
4. Varde Kommune (*ingen bemærkninger*)
5. Banedanmark (*ingen bemærkninger*)

Samtlige bemærkninger er vedlagt i deres fulde længde i særskilt bilag.

Resume og svar på indkomne bemærkninger

Alle indkomne bemærkninger er gennemgået og vurderet i deres helhed. Det vurderes, at bemærkningerne det store hele ikke indeholder nye forhold ift. ovenfor. Bemærkningerne er læst og gennemgået og indgår i den samlede vurdering af sagen.